

1. איגוד עיתונאי החוץ בישראל
2. ברונו וסרטייל

נגד

1. ממשלת ישראל
2. שר הביטחון
3. אלוף פיקוד הדרום

בבית המשפט העליון בשבתו כבית-משפט גבוה לצדק [20.4.82]

לפני מ"מ הנשיא י' כהן והשופטים מ' אלון, ש' ליין

העתירה נסבה על הגבלת כניסתם של חברי העותר 1 לאזור פתחת רפיח, העיר ימית ואזור מרחב שלמה, בעת פינוים.

בית המשפט הגבוה לצדק פסק:

- א. (1) מבצע הפינוי מהאזורים, שעליהם נסבה העתירה, הוא אירוע בעל סיבוך וחשיבות מיוחדים, שאין לו אח ורע באירועים אחרים המתרחשים במדינה.
- (2) נוכחות מספר מסוים של נציגי אמצעי התקשורת מבטיחה, מצד אחד, שלציבור יהא מידע על המתרחש באזור, ומצד אחר, הסדר זה מהווה איזון מתאים בין שני האינטרסים הציבוריים החשובים, שהם חופש העיתונות מצד אחד וביצוע נאות של תפקידי השלטונות מן הצד האחר.

עתירה למתן צו-על-תנאי. העתירה נדחתה.

א' גוט - בשם העותרים;
ד' ביניש, מנהלת מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה - בשם המשיבים.

פסק-דין

1. בעתירה, שהוגשה לבית-משפט זה אתמול, נתבקשנו לתת צו-על-תנאי, המכוון אל המשיבים, מדוע לא יתירו לחברי איגוד עיתונאי החוץ בישראל להיכנס לאזור פתחת רפיח, לעיר ימית ולאזור מרחב שלמה, על-מנת לסקר את פינוי האזור ולדווח על כך באמצעי התקשורת. טענת העותרים בעתירה הייתה, שהמשיבים הודיעו, שלא יתירו כלל את כניסתם של עיתונאים, ובתוכם העותרים, לאזור עד השלמת הפינוי. מכיוון שהפינוי

= 638 =

עומד להתבצע, ככל הנראה, תוך ימים ספורים, ביקשו העותרים גם צו ביניים, שייתן להם את מבוקשם, לסקר את אירוע הפינוי.

העתירה נקבעה לשמיעה להיום. בישיבה של היום הופיעה גב' ביניש בשם המשיבים, והודיעה, שכעת מסכימים השלטונות, הממונים על מבצע הפינוי, לאפשר לנציגים של עיתונות חוץ להיות נוכחים במקום ולסקר את הפינוי, אולם מספר הנציגים של עיתונות חוץ יוגבל עד 16 ובכלל זה צוותי טלוויזיה, לפי חלוקה מסוימת. לפי דברי גב' ביניש, השלטונות לא יקבעו, מי יהיו הנציגים של עיתונאי חוץ, אלא הבסיס לחלוקת הנציגות יהיה לפי סוגי כלי התקשורת, והבחירה תהיה בידי העיתונאים עצמם. ככל הנראה, תאושר על-ידי השלטונות גם תחלופת הנציגים, בתנאי שהמספר הכולל לא יעלה על זה שנקבע. גב' ביניש גם אמרה, שהסדר דומה יחול על אמצעי התקשורת בארץ.

עורך-דין גוט, בא-כוח העותרים, אינו מסתפק בהסדר זה, אלא מבקש צו, אשר יחייב את המשיבים לאפשר לכל עיתונאי חוץ הרוצים בכך לסקר את האירוע. לפי דבריו, מספר עיתונאי חוץ, שירצו להשתתף בסיקור, הוא כמאתיים. טענתו היא, שחופש העיתונות והזכות של הציבור לקבל מידע מפי אמצעי התקשורת, מחייבים שלא להגביל את העיתונאים בעיסוקם, וזכותו של כל עיתונאי היא להיות נוכח במקום, שבו מתבצע הפינוי, על-מנת לדווח על אותו מאורע.

לדעתנו, אין מקום להוצאת צו-על-תנאי. מכיוון שהדיון התנהל בצורה דחופה, לא היה סיפק בידי המשיבים להגיש לנו תשובה מפורטת לעתירה, אך נראים לנו כסבירים טעמיה של גב' ביניש, לפיהם נוכחות מספר רב של עיתונאים ונציגי אמצעי תקשורת אחרים לא רק שתכביד על ביצוע הפינוי, שהוא מטיב מבצע מסובך, הקשור בבעיות רבות, אלא גם עלולה ללבות את ההתנגדות לפינוי, והתוצאות של דבר זה עלולות להיות מרחיקות לכת.

מר גוט מודה בכך, שנכחות עיתונאים עלולה להכביד על אלה, שהוטל עליהם לבצע את הפינוי, אך, לטענתו, עקרון חופש העיתונות וחופש העיסוק הוא כה מקודש ובעל ערך ציבורי, שמן הראוי להתעלם מההכבדה על השלטונות.

היינו מוכנים לשעות לטענה זו, לו היה מדובר בהכבדה בלבד, ולו היינו דנים באירוע רגיל, שאיננו יוצא דופן. אולם במקרה דנן מבצע הפינוי מהאזורים הנ"ל, הוא אירוע בעל סיבוך וחשיבות מיוחדים, שאין לו אח ורע באירועים אחרים המתרחשים במדינה. עצם ביצוע הפינוי חייב את השלטונות להוציא צו סגירה לגבי האזור, ומה שמבקשים העותרים הוא, שצו הסגירה לא יחול עליהם. קשה להטיל ספק בכך, שנכחות מאות נציגי אמצעי התקשורת עלולה לא רק להכביד על מבצע הפינוי, אלא גם להשפיע על כל מהלך הפינוי בכיוון שלילי ביותר, אולי עד כדי גרימת סכנת חיים.

= 639 =

נוכחות מספר מסוים של נציגי אמצעי התקשורת מבטיחה, מצד אחד, שלציבור יהא מידע על המתרחש באזור, ומצד אחר, הסדר זה מהווה איזון מתאים בין שני האינטרסים הציבוריים החשובים, שהם חופש העיתונות מצד אחד וביצוע נאות של תפקידי השלטונות מצד אחר.

מר גוט לא העלה כל השגות נגד דרכי בחירת הנציגים של אמצעי התקשורת, כפי שהם מוצעים על-ידי המשיבים.

בנסיבות, שפורטו לעיל, אין אנו סבורים, כי התערבותו של בית-משפט זה דרושה למתן הצדק. על-כן אנו דוחים את העתירה.

ניתן בנוכחות באי-כוח הצדדים ביום כ"ז בניסן תשמ"ב (20.4.82).